

Komentari Hrvatskog Telekoma d.d.

na prijedlog Pravilnika o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizaciju

I) Općenito

Hrvatski Telekom d.d. (u daljnjem tekstu: HT) podržava napore HAKOM-a da pravno uredi tehničke uvjete za razvoj, planiranje, projektiranje, gradnju i održavanje kabelske kanalizacije. Međutim, ukazujemo da se kroz cijeli Prijedlog Pravilnika o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizaciju (u daljnjem tekstu: prijedlog Pravilnika) uočava nametanje tehnologije svjetlovoda kao standardnog rješenja. Podržavamo razvoj svjetlovodnih mreža, ali smatramo da se na ovom stupnju razvoja mora uvažiti činjenica da postoji veliki broj bakrenih kabela koji će sigurno još određeni broj godina biti u funkciji, pa ih operatori u čijem su vlasništvu neće iz određenih poslovnih i drugih razloga zamijeniti svjetlovodnim kabelima, a što će neminovno utjecati i na tehničke uvjete za kabelsku kanalizaciju u kojoj se nalaze ili će se nalaziti.

II) Posebni komentari na pojedine odredbe prijedloga Pravilnika

Članak 3. stavak 3.

U članku 3. predlažemo brisanje stavka 3.

Obrazloženje

Smatramo da nadležnost, načela i ciljevi koji su definirani u stavcima 1. i 2. članka 3. prijedloga Pravilnika, a koji proizlaze iz odredbi Zakona o elektroničkim komunikacijama (u daljnjem tekstu: ZEK) ne mogu biti kriterij prilikom odabira tehnologije i planiranja kapaciteta za izgradnju kabelske kanalizacije.

Navedena nadležnost, načela i ciljevi odnose se na djelovanje HAKOM-a u ostvarivanju njegove regulatorne funkcije, a odabir tehnologije i planiranje kapaciteta za izgradnju kabelske kanalizacije nisu odredbama ZEK-a određeni kao nadležnost HAKOM-a, nego je to prepušteno investitorima gradnje elektroničke komunikacijske infrastrukture. Stoga smatramo da HAKOM nema ovlasti u nametanju tehnologije infrastrukturnim operatorima i operatorima korisnicima.

Članak 4.

U čl. 4. st. 3. predlažemo da se utvrdi točan kriterij što je «*područje male gustoće naseljenosti*», Također predlažemo da se u st. 3. doda još jedna rečenica koja glasi:
«*Navedene odredbe ne odnose se na kabele tzv. zračne mreže.*».

Obrazloženje

Predlažemo da se definira pojam «*područje male gustoće naseljenosti*», kako ne bi u praksi došlo do različitog tumačenja toga pojma.

Odredba čl. 4. st. 3. tako je napisana da iz nje proizlazi da se kabeli ne mogu nikako drugačije polagati nego kao kabeli položeni direktno u zemlju ili kabeli uvučeni u cijevi kabelske kanalizacije. Time je onemogućeno postavljanje kabela zračne mreže, a što smatramo da nije bila namjera HAKOM-a i da radi o omašci u pisanju. Isto bi trebalo uvažiti i u st. 5. istog članka koji se odnosi na izradu planova prostornog uređenja. Osim koridora za izgradnju kabelske kanalizacije, odnosno kabel direktno u zemlji, mišljenja smo da se ne smije kroz ovaj Pravilnik nametnuti pravna i tehnička rješenja po kojima bi planovi prostornog uređenja zapravo ukinuli postojeće ili «*zabranili*» nove koridore zračne mreže. Zračna mreža je svuda u svijetu prihvaćena kao tehnologija građenja

elektroničke komunikacijske (telekomunikacijske) infrastrukture, pa smatramo da ju ovaj Pravilnik ne bi smio isključiti iz upotrebe u Republici Hrvatskoj, a da to nije niti bila namjera HAKOM-a.

Članak 5.

U čl. 5. st. 3. predlažemo brisati drugu rečenicu.

Stavak 4. predlažemo brisati treću rečenicu. U drugoj rečenici riječi: «10 godina», predlažemo zamijeniti riječima: «5 godina».

Stavak 7. predlažemo iza riječi: «standardnog rješenja» dodati riječi: «uz mogućnost korištenja i drugih kabela».

Stavak 8. predlažemo da glasi: «Planiranje kabelaške kanalizacije za uvlačenje bakrenih kabela kapaciteta ne većeg od 300 parica, dozvoljeno je samo u pristupnom segmentu elektroničke komunikacijske mreže ili kod rekonstrukcije postojećih kapaciteta.»

Stavak 10. predlažemo riječi: «10 godina» zamijeniti riječima: «5 godina».

Stavak 11. treba definirati pojam «neophodna pričuva».

Stavak 13. predlažemo da prva rečenica glasi: «Jedinice lokalne samouprave prikupljaju podatke za planiranu trasu kabelaške kanalizacije i podatke o planovima komunalnih i drugih organizacija kroz koordinaciju svih subjekata koji grade komunalnu i drugu infrastrukturu radi mogućeg usklađivanja po pitanju smještaja u prostoru i dinamici izgradnje.»

Stavak 14. predlažemo korigirati na način da ne predstavlja od HAKOM-a nametanje tehnologije svjetlovoda. Umjesto riječi: «svjetlovodnih vlakana» trebalo bi napisati: «svjetlovodnih kabela».

Obrazloženje

Jedinice lokalne samouprave, kao donositelji urbanističkog plana uređenja i detaljnog plana uređenja (provedbenih planova), trebaju samo temeljem prostorno-planskih dokumenata više razine utvrditi koridore elektroničke komunikacijske infrastrukture, ali ne i kapacitete kabelaške kanalizacije. Ako bi utvrdili kapacitete kabelaške kanalizacije, tad je vrlo moguća zlouporaba odredaba ZEK-a koje se odnose na mogućnost infrastrukturnih operatora da grade vlastitu kabelašku kanalizaciju radi svojih potreba i/ili potreba i drugih operatora korisnika. Naime, jedinice lokalne samouprave mogle bi tada omogućiti samo jednom infrastrukturnom operatoru gradnju EKI, a ostale operatore legalno diskriminirati s obrazloženjem da prostorni planovi omogućavaju gradnju kabelaške kanalizacije određenog kapaciteta i da se više od toga ne može na tom području graditi, jer to priječe navedeni provedbeni planovi. Stoga smatramo da bi takvo ograničenje kroz provedbene planove moglo dovesti do diskriminacije pojedinih investitora izgradnje EKI. Napominjemo da je jedno od temeljnih načela granje EKI u državama EU da se omogućava svakom operatoru izgradnja vlastite EKI. Na predloženi način onemogućilo bi se investiranje u izgradnju vlastite kabelaške kanalizacije i favorizirao bi se model zajedničkog korištenja EKI, a što ne proizlazi niti važećeg regulatornog okvira EU, a niti iz odredaba ZEK.

Sukladno navedenom trebalo bi uskladiti i st. 4. s time da zbog dinamike razvoja urbanih sredina, te elektroničkih komunikacija, razdoblje za planiranje izgradnje EKI trebalo bi odrediti od najmanje 5 godina.

U stavku 7. predlaže se korekcija kako se ne bi nametalo kao obvezujuće standardno rješenje korištenje svjetlovodnih kabela. Činjenica je da postoji još uvijek veliki broj bakrenih kabela, pa je potrebno omogućiti da se i dalje koriste takvi kabeli te planira i gradi kabelaška kanalizacija (cijevi, zdenci) za takve kabele. Isto se odnosi i na stavak 14., pa se predlaže korekcija kako kroz te odredbe ne bi došlo do nametanja operatorima tehnologije svjetlovoda od strane HAKOM-a.

U stavku 8. nije uvaženo postojeće stanje na terenu, pa se stoga predlaže izuzeti rekonstrukcije postojećih kapaciteta od primjene pravila utvrđenih u ovom stavku.

U stavku 10. predlaže se smanjiti razdoblje na 5 godina jer je razdoblje od 10 godina predugačko – posebno u urbanim sredinama.

U stavku 11. pojam neophodne pričuve nije definiran niti u jednom propisu, pa njegova uporaba u ovoj odredbi, a bez definiranja pojma, dovest će u nedoumicu sve one koji će u praksi primjenjivati ovaj Pravilnik.

U stavku 13. mora biti definiran nositelj prikupljanja podataka, inače se može tumačiti da je to bilo tko. Budući da jedinice lokalne samouprave imaju ključnu ulogu u provedbi dokumenata prostornog uređenja (provedbenih planova) i da su komunalne organizacije pod njihovom nadležnošću, predlažemo da nositelj prikupljanja navedenih

podataka kroz koordinaciju svih subjekata koji grade komunalnu i drugu infrastrukturu (elektroničku komunikacijsku, elektroenergetsku, toplovodnu, plinovodnu ...) budu jedinice lokalne samouprave.

Članak 6. stavak 7.

Predlažemo da početak rečenice glasi: *«Zdenci kabelaške kanalizacije i poklopci na njima kao integralna cjelina moraju zadovoljiti uvjet nosivosti:...».*

Obrazloženje:

Praksa je pokazala da nosivost poklopca nije presudna, nego nosivost zidova zdenca i poklopca kao integralne cjeline. Postoje primjeri kada su zdenci čija je nosivost bila određena sukladno njihovom smještaju u nogostupu zbog rekonstrukcije ulice postali dio kolnika po kojem prometuju vozila. Zbog promjene namjene površine u kojoj su se nalazili bilo je potrebno promijeniti i poklopce koji udovoljavaju uvjetima veće nosivosti. Međutim, došlo je do urušavanja takvih zdenaca jer zidovi zdenca nisu bili prilagođeni potrebama veće nosivosti, iako su na njih bili postavljeni poklopci veće nosivosti.

Članak 7.

U članku 7. predlažemo dodati stavak 2. koji glasi:

«Mikrocijevi i cijevi malog promjera mogu imati funkciju zaštitnog elementa unutar kabelaške kanalizacije koja se sastoji od cijevi promjera 50 mm i/ili cijevi velikog promjera.»

Obrazloženje:

Prema važećim normama i standardima te propisima koje je donio HAKOM mikrocijevi i cijevi malog promjera mogu imati funkciju zaštitnog elementa unutar kabelaške kanalizacije, pa smatramo da bi to trebalo naglasiti u ovoj odredbi.

Članak 9.

U stavku 1. predlažemo da se iza riječi: *«cijevi vanjskog promjera»* dodaju riječi: *«20, 25, 32 i 40 mm».*

U stavku 2. predlažemo da se umjesto 600 kPas odredi 1000 kPas (10 bara) jer je prema zahtjevima nekih proizvođača za upuhivanje mikrocijevi u cijevi malog promjera potreban tlak od 10 bara.

Članak 10.

U stavku 1. predlažemo riječi *« a u izuzetnim slučajevima »*, zamijeniti riječima: *«svjetlovodni»*

U stavku 2. predlažemo definirati *«svjetlovodni kabel velikog kapaciteta».*

Također predlažemo da se definira pojam *«servisna cijev i/ili servisni prostor».*

Obrazloženje

Bakreni kabeli su u uporabi ravnopravno sa svjetlovodnim kabelima, pa bi predložena odredba predstavljala nametanje tehnologije od strane HAKOM-a.

Potrebno je definirati što se smatra *«svjetlovodnim kabelom velikog kapaciteta»* jer taj pojam nije nigdje definiran pa bi u praksi moglo doći do različitih tumačenja. Isto se odnosi i na pojam *«servisna cijev i/ili servisni prostor».*

Članak 11.

U st. 1. rečenica druga, predlažemo da se zamijeni rečenicom:

«Cijevi velikog promjera se polažu u zemlju prilikom izgradnje kabelaške kanalizacije, a u njih se prilikom korištenja kabelaške kanalizacije uvlače cijevi malog promjera, mikrocijevi te iznimno svjetlovodni kabeli kapaciteta 288 i 432 niti ili veći, koji se ne mogu uvući u cijevi malog promjera, a u posebnim slučajevima i bakreni kabeli.»

Obrazloženje

U slučaju uvlačenja svjetlovodnog kabela 432 ili 288 niti, isti se ne mogu uvući u cijev vanjskog promjera 40 mm.

Članak 12.

Predlažemo da se odredba st. 1. preformulira tako da glasi:

«Radi smanjenja troškova planiranja i gradnje elektroničkih komunikacijskih mreža koji se odnose na građevinske radove na iskopima za polaganje elektroničkih komunikacijskih kabela u zemlju ili izgradnju sustava kabelaške kanalizacije, te zatrpavanje i popravak oštećenih površina i drugo, potrebno je pridržavati se sljedećih minimalnih uvjeta:...»

U točki b) predlažemo da se iza riječi «nadsloja», dodaju riječi: *«osim u zemljištima VI kategorije na kojima je najmanja dubina 50 cm, a u zemljištima VII kategorije najmanja dubina 40 cm ili manja ako to iz naročito opravdanih razloga zahtijeva sastav i konfiguracija zemljišta.»*

U točki c) predlažemo da se iza riječi «nadsloja», dodaju riječi: *«odnosno prema posebnim uvjetima upravitelja javne ili nerazvrstane ceste ili prema projektu ceste»*

U stavku 2. iza riječi: *«i uvjetima koje»* treba dodati riječi: *«sukladno propisima»*.

U stavku 7. predlažemo da se iza riječi *«koja ne mora biti smještena u zdencu»* dodaju riječi: *«nego može biti smještena u mini zdencu»*.

Obrazloženje

U točkama b) i c) potrebno je uvažiti posebnosti određene kategorije zemljišta, ali i izuzetno visoke i nepotrebne troškove koje bi imao investitor gradnje kabelaške kanalizacije na takvim zemljištima. Izuzeci od pravila po kojima je omogućeno polaganje cijevi na manje dubine moraju kroz projektnu dokumentaciju biti posebno obrazloženi.

U stavku 2. uvjeti koje utvrđuje poduzeće nadležno za upravljanje i održavanje određene prometnice morali bi biti sukladni propisima, jer bi se u suprotnom moglo raditi o diskrecionom odlučivanju.

U stavku 7. predlažemo da se omogući lakši pristup spojnicama ugradnjom mini zdenaca.

Članak 13.

Predlažemo da se čl. 13. uskladi s čl. 5. st. 13. i da navedene aktivnosti na svome području koordinira jedinica lokalne samouprave.

U st. 4. predlažemo brisati riječi: *«Rješenje o uvjetima građenja»* i da umjesto toga budu riječi: *«dozvolom za građenje temeljem zakona kojim je uređeno prostorno uređenje i gradnja»*.

Članak 15.

U stavku 1. predlažemo da se definira pojam *«geoprostorne podloge»*.

Članak 16.

U stavku 3. predlažemo brisati točke a, b, c, i d.

Obrazloženje

U članku 16. se govori o preventivnom održavanju i u stavku 3. nabroja se a) kontrola prisutnosti štetnih i eksplozivnih plinova. To ne spada u preventivno periodičko održavanje već u prethodnu aktivnost kod svake redovne ili izvanredne aktivnosti na zdencu (po otvaranju poklopca).

To se također odnosi i na b) provjetravanje zdenca i d) ispumpavanje vode, pa i na točku c) čišćenje zdenaca.

Argumenti za to su:

1. Štetni (eksplozivni) plinovi se skupljaju tijekom godine i ako ih jednom godišnje provjetrimo nismo ništa povećali sigurnost, niti skratili vrijeme kod redovnih i izvanrednih aktivnosti. Samo smo povećali troškove održavanje i to značajno pogotovo ako je zdenac u kolniku (posebna regulacija prometa).

2. Voda se u zdence nakuplja zbog atmosferskih utjecaja (padaline tipa kiše ili snijega), odnosno po zakonu o spojenim posudama iz vodenih bazena (more, jezero, rijeka) npr. u Gradu Rijeci zbog razine zdenaca u odnosu na razinu mora, pa jedno godišnje ispumpavanje također ispada bespredmetno. Možemo npr. tu aktivnost planirati u srpnju i konstatirati da smo sve ispumpali (preduvjet je vruće suho ljeto). Ovo bi također trebala biti prethodna aktivnost prije redovne ili izvanredne aktivnosti u zdencu.
3. Kao što smo naveli pod gornjom točkom slično je i s provjetravanjem zdenaca. Ako smo to napravili danas npr. na jednom zdencu, a za 40 dana u njemu idemo raditi s plamenom morat ćemo opet provjetravati. Preventiva nije imala nikakvog smisla osim kao generator troškova.